

Autor: Anna Dziadkiewicz

Klasa II

Edukacja: polonistyczna, przyrodnicza, matematyczna

Temat lekcji:

Czy znasz magiczną liczbę XII?

Cel/cele zajęć:

- doskonalenie umiejętności współpracy w parze
- przypomnienie i utrwalenie nazw miesięcy oraz ich cech charakterystycznych
- stosowanie nazw miesięcy we właściwej kolejności
- zaznajomienie i wyjaśnienie zasad tworzenia liczb rzymskich
- nauka prawidłowego zapisywania dat

Cele zajęć w języku ucznia/ dla ucznia:

- będę zgodnie współpracować w parze
- rozwiążę zagadkę związaną z nazwami miesięcy
- uporządkuję nazwy miesięcy we właściwej kolejności
- utworzę liczby rzymskie według poznanego w szkole schematu i dopasuje je do liczb arabskich
- zapiszę datę na cztery różne sposoby

Kryteria sukcesu dla ucznia:

- wymieniam i stosuję nazwy miesięcy we właściwej kolejności
- zapisuję liczby rzymskie od I do XII oraz stosuję je do zapisu dat

Podstawa programowa:

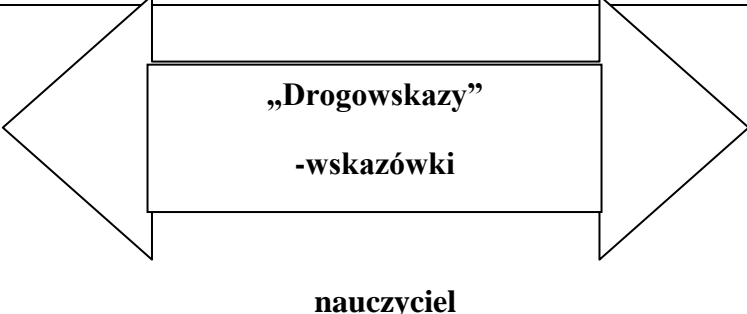
1.1)a, 1.1)b, 5.4), 6.5), 7.3), 7.5), 7.14), 7.15), 8.2), 10.3)c.

Metody pracy: praca z tekstem, metoda ćwiczeń i praktycznego działania, zabawa i gra dydaktyczna, pokaz filmu, zabawa ruchowa,

Formy pracy: praca w parach, indywidualna i grupowa

Środki dydaktyczne:

chusta KLANZA, piłeczka, lub papierowa kula z napisaną liczbą 12, Załącznik nr 1 – wierszowane zagadki o miesiącach, smycze do zawieszenia na szyi, do których są przyklejone karteczki z nazwami miesięcy, Zabawa memory – miesiące i ich kolejność - załącznik nr 2, małe karteczki, kolorowe patyczki do lodów lub inne kolorowe patyczki, karta pracy – Liczby rzymskie i arabskie – załącznik nr 3, karta pracy - Zapisywanie dat – załącznik nr 4, Załącznik nr 5 – kontrolna kartka z kalendarza, Załącznik nr 6 - opis gry ruchowo-edukacyjnej „Ja mam, kto ma. Niech biegnie, niech gna...”. Filmo liczbach rzymskich - Załącznik nr 7.

Przebieg zajęć	
	Centra Aktywnej Edukacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczyciel wita uczniów wspólną zabawą z użyciem chusty animacyjnej KLANZA. Zabawa „Witam wszystkich, którzy...” Nauczyciel kończy zdanie na różne sposoby np. ...dobrze dziś spali, lubią jeździć na wycieczki, mają w domu psa, itp., a dzieci, których to zdanie dotyczy przebiegają pod chustą i zmieniają miejsce. Następnie nauczyciel wrzuca na chustę piłkę piankową lub kulę z gazet owiniętą taśmą klejącą. Na piłce/kuli należy umieścić liczbę 12 – można ją napisać lub przykleić na małej karteczce. Dzieci trzymają chustę za uchwyty, unosząc i opuszczając chustę podrzucają piłkę/kulę dopóki nie wypadnie. Wówczas podają ją sobie z ręki do ręki i odczytują zapisaną liczbę. Następnie wszyscy siadają na brzegu chusty i próbują odgadnąć, co oznacza owa liczba 12. Nauczyciel może zadawać pytania pomocnicze typu „Czego może być 12?”. Dzieci z pewnością wspomną o 12 miesiącach. 2. Nauczyciel przedstawia uczniom cel lekcji, oraz kartkę z kalendarza, na której będą zaznaczały realizację celów lekcji. Załącznik nr 5 – kontrolna kartka z kalendarza. 3. Nauczyciel rozdaje uczniom 12 zagadek dotyczących miesięcy. W zależności od liczby uczniów w klasie mogą rozwiązywać je samodzielnie lub w parach, wówczas w pary można połączyć uczniów słabszego z mocniejszym. Zadaniem uczniów jest uzupełnienie wierszyków odpowiednimi nazwami miesięcy. Zagadki znajdują się w Załączniku nr 1 – wierszowane zagadki o miesiącach. 4. Po chwili dzieci odczytują na głos swoje zagadki wraz z rozwiązaniem. Pozostali uczniowie słuchają i sprawdzają poprawność wykonania zadania. 	<p style="text-align: center;">polonistyczno- komunikacyjne i artystyczno- ruchowe</p> <p style="text-align: center;">polonistyczno- komunikacyjne</p> <p style="text-align: center;">matematyczno- przyrodnicze</p> <p style="text-align: center;">polonistyczno- komunikacyjne</p>

<p>5. Nauczyciel rozdaje dzieciom smycze do zawieszenia na szyi, do których są przyklejone karteczki z nazwami miesięcy. Zakłada je w ten sposób, aby dzieci nie widziały, co jest na nich napisane, dlatego powinny zwisać na plecach. Jeżeli dzieci w klasie jest więcej niż 12 a mniej niż 24 wówczas niektóre osoby pozostają bez plaketek. Jeżeli dzieci jest 24 lub więcej wówczas przygotowujemy dwa zestawy smyczy z nazwami miesięcy.</p> <p>6. Kolejnym zadaniem dla uczniów jest ustawienie się w kolejności następowania po sobie miesięcy. Ustawiają się tylko dzieci z plakietkami, pozostałe kierują ich ustawieniem. Podczas ustawiania się nie można zdradzić nikomu, jaki miesiąc znajduje się na jego plecach. Można używać jedynie stwierdzeń typu: Twój miesiąc jest wcześniej niż miesiąc Marysi. Miesiąc Maćka jest później niż miesiąc Tomka itp. Dzieci ustawiają się w kole – można w tym celu wykorzystać chustę animacyjną lub wykleić koło papierową taśmą klejącą na podłodze. Gdy dzieci uznają, że ich praca dobiegła końca, przekładają smycz do przodu i sprawdzają, czy dobrze się ustawiły oraz czy miesiące znajdują się we właściwej kolejności.</p> <p>7. Jeżeli przy poprzedniej zabawie dzieci pracowały w dwóch grupach teraz również mogą podobnie pracować lub też mogą utworzyć jedno wspólne koło. Wówczas w zabawie bierze udział tylko jeden zestaw smyczy z nazwami miesięcy. Nauczyciel prosi jedno z dzieci o rozdanie smyczy 12 dzieci i przypomina, by pamiętało przy tym o właściwej kolejności. Obdarowane dzieci zawieszają smycze z nazwami miesięcy na szyi. Następnie z grupy wybierane jest jedno z dzieci, które nie dostało smyczy. Jego zadaniem jest zapamiętanie, dzieci oraz nazw miesięcy, które je otrzymały. Następnie wychodzi z klasy lub się odwraca. W tym czasie jedno z dzieci może zdjąć swoją smycz z plakietką i schować ją lub przekazać ją innemu dziecku, tak by zmieniła się kolejność miesięcy. Zadaniem dziecka, które opuściło grupę będzie odgadnięcie: którego miesiąca brakuje lub, który miesiąc znajduje się w niewłaściwym miejscu. Zabawę powtarzamy tak długo, aż każdy uczeń, choć raz będzie osobą zgadującą lub choć raz nie otrzyma smyczy z nazwą miesiąca.</p> <p>8. Zabawa memory – miesiące i ich kolejność - załącznik nr 2. Nauczyciel dzieli uczniów na pary i rozdaje zestaw 24 kartoników do gry memory. Na 12 znajdują się nazwy miesięcy, a na pozostałych 12 ich numer w kolejności miesięcy w roku. Dzieci układają kartoniki napisami w kierunku stołu i kolejno</p>	<p>matematyczno- przyrodnicze</p> <p>i</p> <p>polonistyczno- komunikacyjne</p> <p>polonistyczno- komunikacyjne</p> <p>matematyczno- przyrodnicze</p>
---	--

<p>odkrywają po dwa z nich w poszukiwaniu par. Uczeń, który odnajdzie najwięcej par wygrywa.</p>	
<p>9. Nauczyciel odtwarza film liczbach rzymskich przygotowany przez Annę Dziadkiewicz – Załącznik nr 7</p>	<p>matematyczno- przyrodnicze</p>
<p>10. Wprowadzenie liczb rzymskich z użyciem kolorowych patyczków do lodów lub kolorowych patyczków i użytych wcześniej w grze memory kartoników z liczbami arabskimi.</p> <p>Każdy uczeń rozkłada przed sobą kartoniki z liczbami od 1 do 12 – najlepiej z góry na dół. Obok w trakcie tłumaczenia nauczyciela zapisuje działania i układa kolorowe, drewniane patyczki.</p> <p>Nauczyciel tłumaczy:</p> <p>Podstawowe liczby rzymskie składają się z takich znaków:</p> <p>I, V, X i prosi uczniów o ich ułożenie przed sobą. Następnie prosi, by zastanowili się, co mogą oznaczać te znaki. Niektórzy uczniowie mogą je znać lub kojarzyć, dlatego warto odnieść się do ich wiedzy i doświadczeń. Gdy uczniowie samodzielnie lub z pomocą nauczyciela dojdą do tego, że I oznacza 1, V to 5, a X to 10 wówczas nauczyciel prosi dzieci by dzieci ułożyły ponownie te liczby obok kartoników z liczbami arabskimi.</p> <p>Nauczyciel informuje, że liczby rzymskie uzyskuje się na zasadzie kombinacji dodawania i odejmowania poszczególnych symboli. Wartości znaków umieszczonych obok siebie sumuje się, czyli dodaje.</p> <p>Następnie prosi by dzieci zastanowiły się jak najprościej przedstawić 2 za pomocą cyfr 1, 5 i 10. Można je dodawać lub odejmować, ale jedną liczbę można użyć tylko 3 razy obok siebie. Dzieci otrzymują małe karteczki, które układają obok kartoników memory i mogą na nich zapisywać dowolne działania matematyczne. Nauczyciel chodzi między pracującymi uczniami i gdy tylko uda im się ułożyć właściwe działanie proponuje, ułożenie go za pomocą patyczków</p> <p>1 to jeden patyczek I</p> <p>2 to 1+1, czyli dwa patyczki II</p> <p>3 to 1+1+1, czyli trzy patyczki III</p> <p>4 to 5-1, nie może być 1+1+1+1 ponieważ 1 użyte jest więcej niż 3 razy. 4 jest o jeden mniejsze od 5 więc zapiszemy je w ten sposób IV</p> <p>5 to ułożony z patyczków znak V dzieci umieściły go tam już wcześniej</p>	<p>matematyczno- przyrodnicze</p>

<p>6 to 5+1, czyli VI ułożone z patyczków</p> <p>7 to 5+1+1, czyli VII ułożone z patyczków</p> <p>8 to 5+1+1+1, czyli VIII ułożone z patyczków</p> <p>9 to 10 – 1 nie może być 5+1+1+1+1 ponieważ 1 użyte jest więcej niż 3 razy. 9 jest o jeden mniejsze od 10 więc zapiszemy je w ten sposób IX.'</p> <p>10 to ułożony z patyczków znak X dzieci umieściły go tam już wcześniej</p> <p>11 to 10+1, czyli XI ułożone z patyczków</p> <p>12 to 10 +1+1, czyli XII ułożone z patyczków.</p> <p>Na zakończenie ćwiczenia nauczyciel prosi uczniów o przeliczenie patyczków, które wykorzystali do utworzenia znaków rzymskich od 1 do 12.</p> <p>11. Wypełnienie karty pracy – Liczby rzymskie i arabskie – załącznik nr 3.</p> <p>12. Prezentacja różnych sposobów zapisywania dat oraz wykonywanie zadań na karcie pracy. Zapisywanie dat – załącznik nr 4.</p> <p>13. Zabawa ruchowa „Ja mam, kto ma? Niech biegnie, niech gna...” doskonaląca spostrzegawczość i umiejętność szybkiego kojarzenia. Opisana przez Annę Dziadkiewicz w Pomocach dydaktycznych – Centrum artystyczno-ruchowe. Opis gry dodany do scenariusza, jako załącznik nr 6.</p> <p>14. Podczas pracy nad tym tematem można również wykorzystać interaktywną grę memory przygotowaną przez Annę Dziadkiewicz na stronie www.learningapps.org. Wystarczy tylko kliknąć na link do gry Czy znasz liczby rzymskie?</p> <p>15. Ewaluacja pracy na lekcji poprzez wypełnienie Załącznika nr 5 – kontrolnej kartki z kalendarza.</p>	<p>matematyczno- przyrodnicze</p> <p>polonistyczno- komunikacyjne</p> <p>artystyczno- ruchowe i matematyczno- przyrodnicze</p> <p>matematyczno- przyrodnicze</p> <p>polonistyczno- komunikacyjne</p>
---	--

Załącznik nr 1- wierszowane zagadki o miesiącach

Jestem starszym bratem stycznia.
Gdzie stanę, tam błyszcząca szybka.
Każę zakładać ciepłe buty,
Mówią o mnie srogi, mroźny
.....

Wianuszki z kaczeńców
Uwija i plecie.
Nie ujrzyś w nim żeńców
Nazywa się

W szumie topól
W ptaszków śpiewie,
Maj się kończy
Idzie

Od wczesnego rana
Słońce złotem sypie.
To chodzi po polach
Hojny, skwarny

Słońce mocno przygrzewa
Zboże szybko dojrzewa.
Wkrótce nastanie szkolny dzień
Kończy się miesiąc

To miesiąc smutny taki,
bo odleciały ptaki.
I liść ostatni już opadł
Ten miesiąc zwie się
.....

Mówią gołębie:
- liście na dębie są brązowe
niczym piernik;
pomalował je

Na gałązkach baze wieszka,
Śnieg ze słońcem często miesza,
Raz idzie z zimą,
Raz z wiosną w parze –
Tak to nas zwodzi
Ten psotny

Choinkę przynoszę
Na wigilię proszę
Więc lubią mnie ludzie
Nazywam się
.....

Wybiła dwunasta,
Rok nowy nam nastał,
Zewsząd płynie
Strumień życzeń –
Tak się zaczął
Mroźny

Szkolny dzwonek
dźwięczy w głos,
Na liliowo
Kwitnie wrzos –
Tak zwiastuje jesień
Dosyć ciepły

Przyszedł, pąki bzu rozchylił,
Z rąk wypuścił rój motyli,
Zmienił świat w prawdziwy raj –
Ukwiecony, ciepły

Załącznik nr 2 – gra memory Miesiące i ich kolejność

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
STYCZEŃ	LUTY	MARZEC	KWIECIEŃ
MAJ	CZERWIEC	LIPIEC	SIERPIEŃ
WRZESIEŃ	PAŹDZIERNIK	LISTOPAD	GRUDZIEŃ

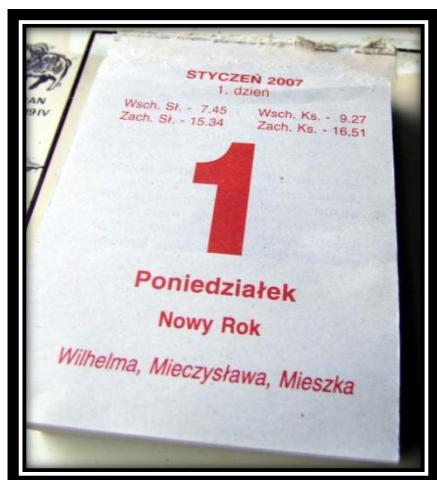
Załącznik nr 3 – Liczby rzymskie i arabskie

Pokoloruj tym samym kolorem liczby arabskie, oznaczające je liczebniki i ich rzymskie odpowiedniki.

1	sześć	XII
2	dwanaście	I
3	dziesięć	IV
4	jeden	IX
5	siedem	XI
6	pięć	VII
7	jedenaście	X
8	dwa	III
9	cztery	VI
10	osiem	II
11	trzy	V
12	dziewięć	VIII

Załącznik nr 4 – Zapisywanie dat

Oto kilka sposobów zapisywania dat. Przyjrzyj się im uważnie i powiedz, czym się różnią.

1 stycznia 2007 r.

1.01.2007 r.

1 I 2007r.

2007. 01.01.

1. Uzupełnij tabelę według wzoru.

10 grudnia 2014 r.	10.12.2014 r.	10 XII 2014 r.	2014.12.10
14 maja 2015 r.			2015.5.14
	27.04.2013 r.		
		20 VII 2010 r.	
1 września 2015r.			

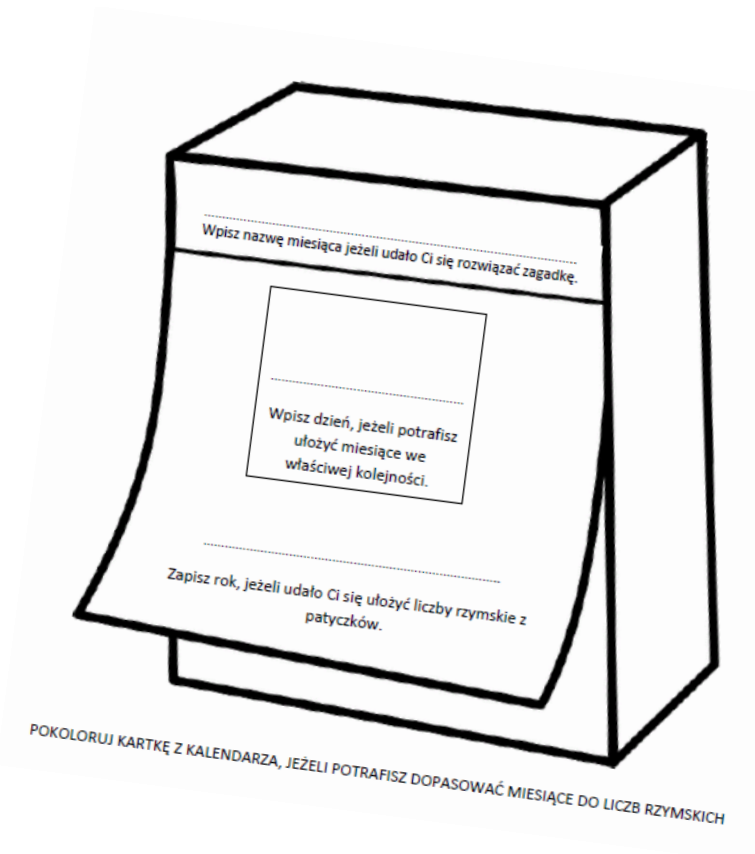
2. Czy wiesz, kiedy rozpoczynają się kalendarzowe pory roku?
 Daty zostały zapisane w tabeli z wykorzystaniem liczb rzymskich. Uzupełnij tekst zapisując dni cyframi arabskimi, a słowami nazwy miesięcy.

22 XII	21 III	22 VI	23 IX
---------------	---------------	--------------	--------------

WIOSNA rozpoczyna się.....

i trwa, do, kiedy to rozpoczyna się kalendarzowe **LATO**. Kalendarzowa **JESIEŃ** rozpoczyna się i trwa do pierwszego dnia **ZIMY**, który przypada

Załącznik nr 5 –kontrolna kartka z kalendarza

Załącznik nr 6 - Opis gry ruchowo-edukacyjnej „Ja mam, kto ma. Niech biegnie, niech gna...”

Autor:	Anna Dziadkiewicz
Tytuł:	„Ja mam, kto ma. Niech biegnie, niech gna...”
Edukacja:	Edukacja wczesnoszkolna- klasa II
Centrum aktywnej edukacji	Centrum artystyczno-ruchowe i matematyczno-przyrodnicze
Tagi Hasła kluczowe	Bieganie, miesiące, liczby rzymskie
Opis ćwiczenia i wskazówki autora:	<p><u>Cel gry</u> – rozwijanie umiejętności rozpoznawania liczb rzymskich i nazw miesięcy oraz orientacji i szybkiego kojarzenia</p> <p><u>Opis gry</u>- Należy wydrukować, porozcinać i zalaminować karty zawarte w załączniku o nazwie „Ja mam, kto ma Niech biegnie, niech gna...”. Karty rozdajemy 12 uczniom, pozostali otrzymują duże plansze z nazwami miesięcy lub liczbami rzymskimi W zależności od wybranego zestawu kart. Do Zestawu kart 1 – nazwy miesięcy, a do Zestawu kart 2 – liczby rzymskie.</p> <p>Jeżeli uczniów w klasie jest więcej niż 24 kilkoro może sędziować i w następnej rundzie zamienić się z innymi dziećmi, które do tej pory grały.</p> <p>Zabawę rozpoczynamy od podziału uczniów na 2 grupy i rozdania kart dzieciom z jednej grupy oraz plansz –dzieciom drugiej grupy. Dzieci ustawiają się w przeciwległych końcach sali. Rozpoczyna dowolny uczeń z grupy posiadającej kart i odczytuje to, co jest na niej napisane.</p> <p>Przykład:</p>

Ja mam sierpień, kto ma IV miesiąc roku?

Wówczas dziecko, które ma na swojej karcie następujący zapis:

Ja mam kwiecień, kto ma X miesiąc roku?

Biegnie jak najszybciej do dziecka z drugiej grupy, które trzyma napis **KWIECIEŃ** i zamienia się z nim miejscem (bez użycia jakichkolwiek słów). Dzieci przekazują sobie również kartę i planszę.

W tym momencie, dziecko, które otrzymało kartę biegnie do drugiej części sali, staje między dziećmi trzymającymi karty i odczytuje treść swojej karty:

Ja mam kwiecień, kto ma X miesiąc roku?

Następne dziecko (które posiada kartę: **Ja mam październik, kto ma V miesiąc roku**) jak najszybciej orientuje się i biegnie bez słowa na drugi koniec klasy do dziecka, które trzyma planszę z napisem **PAŹDZIERNIK** pozostaje tam i oddaje swoją kartę. Dziecko, które do tej pory trzymało planszę z napisem **PAŹDZIERNIK** otrzymuje kartę i biegnie na drugi koniec sali, gdzie odczytuje jej treść.

Zabawa trwa dopóki każde dziecko, choć raz nie odczyta treści karty na głos.

Podobnie można grać, gdy wykorzystujemy zestaw kart 2, wówczas uczniowie w drugiej grupie trzymają plansze z liczbami rzymskimi.

Gra do wydruku znajduje się w pliku o nazwie: „**Ja mam, kto ma. Niech biegnie, niech gna...**”